

První výskyt husy indické (*Anser indicus*) v okrese Svitavy

The First Occurrence of Bar-headed Goose in Svitavy District

Jiří Mach

Huša indická (*Anser indicus*) je palearktický druh, který přirozeně hnízdí v Altaji, Tan-šanu, v Tibetu, v části Mongolska, Mandžuska a v čujských stepích. Hnízdiště jsou pak položena v nadmořské výšce 4400 - 4700 metrů (HANZÁK et HUDEC 1963). DMITRIJEV (1991) uvádí až výšku 6000 m n.m. Ve velkých hejnech přezimuje například v Barmě a v Přední Indii (HANZÁK et HUDEC 1963). Ze schopností uvádí DMITRIJEV (1991) dobré letové manévrování a poměrně rychlý pohyb po zemi. Zvláště po druhé světové válce se v západní Evropě rozšířil chov této husy v drobných soukromých chovech, ale i v zoologických zahradách. Odtud také pochází dnes volně žijící jedinci ze švédské populace (HUDEC et al. 1994).

V České republice se objevuje ve volné přírodě minimálně od roku 1972, především v západních, středních a jižních Čechách (HUDEC et al. 1994). Na území okresu Svitavy byl tento druh poprvé zaznamenán ve dnech 1. - 3. května 1998 na rybnících Dolní a Horní ve Svitavách. Jednalo se s největší pravděpodobností o pár. Nejevil známky plachosti (možné bylo přiblížení na 15 metrů), nebyl označen kroužkem a zdržoval se nejčastěji při březích rybníků. Zajímavostí bylo nalezení vejce na břehu Dolního rybníka, které však nemělo pevnou skořápku. Pořízena byla fotodokumentace hus i předčasně vypuzeného vajíčka. Jedna z hus byla bohužel poraněna (s velkou pravděpodobností člověkem) při pobytu na Horním rybníku, kde ve dnech výskytu hus panoval čilý sportovně-rybářský ruch. Svitavští ochránci přírody se neúspěšně pokoušeli o její odchyt. Dne 3. května byl zaznamenán již jen výskyt jednoho jedince, který poté odletěl. Zraněná husa podle slov místních chatařů zraněním podlehla.

Přestože se mohlo jednat o ze zajetí uniklé ptáky (například v olomoucké zoologické zahradě nebo v arboretu Nový Dvůr u Opavy chovají husy indické bez označení kroužkem), můžeme považovat tento výskyt za první na území okresu Svitavy. Pozorování bylo akceptováno Faunistickou komisí (č.j. 13/98) v kategorii uprchlíci ze zajetí (CHYTIL et VAVŘÍK 1999). Ve východních Čechách se jedná o 4. známé pozorování (HUDEC et al. 1994, CHYTIL 1994), přičemž páté vykonal Marián Polák na rybníce Vidlák v Opatově - rovněž v okrese Svitavy (1 ex., 3.9.1999 - POLÁK in verb).

Summary

On 1st and 3rd May 1998 one pair of Bar-headed Goose was observed on the Dolní and Horní fishponds near Svitavy (Eastern Bohemia). It is first record of this species in the district of Svitavy.

Literatura

DMITRIJEV J., 1991: Ptáci známí, neznámí, lovení, chránění. Lidové nakladatelství, Praha.

- HANZÁK J., HUDEC K., 1963 : Světem zvířat, II.díl - 1.část Ptáci. Albatros, Praha.
- HUDEC K. et al., 1994: Fauna ČR a SR, Ptáci 1, 2.vyd. Academia, Praha.
- CHYTIL J., 1994: 4. zpráva Faunistické komise ČSO. Zprávy ČSO, 38: 46-47.
- CHYTIL J., VAVŘÍK M., 1999: Zpráva Faunistické komise ČSO za období 1997-1998. Zprávy ČSO, 49: 3-10.

Adresa autora: Mgr. Jiří Mach, Čsl.armády 9, Svitavy 568 02.